

SKS Hederspris 2015

Sverige är utöver USA det enda land som har utvecklat en egen lättvattenreaktor. Alla andra lättvattenreaktorer bygger på amerikansk teknik och amerikanska tekniklicenser. De svenska kokvattenreaktorerna däremot är från grunden utvecklade av ASEA.

Arbetet ledde till en rad viktiga innovationer. Hit hör 30-minutersreglen, internpumpstekniken, indelningen av reaktorns säkerhetssystem i fyra subar, skruvregleringen av styrtavarna och 8*8- och sedermera SVEA-bränslet. Allt det här är innovationer av stor betydelse för såväl reaktorsäkerheten som för teknikens robusthet.

Många har bidragit till utvecklingen, men vad gäller tekniken – som tog fart med bygget av Oskarshamn 1 som nådde första kriticitet fem år efter att reaktor beställdes – så är det två personer som har haft en fullständigt avgörande betydelse för framgången.

För sina avgörande insatser i utvecklingen av den svenska kokvattenreaktor går Sveriges Kärntekniska Sällsksaps hederspris 2015 till Cnut Sundqvist och Erland Tenerz.

Erland tog sin licenciatexamen i teoretisk fysik i Uppsala 1957. Vid ASEA började han med att göra härdberäkningar för tungvattenreaktorerna Ågesta och Marviken. Han kom sedan att ansvara för utvecklingen av härd och bränsle först som reaktorfysikchef och senare som chef för ASEA Atoms bränsledivision.

Cnut är civilingenjör i maskinteknik från KTH där han avlade sin examen 1957. Han arbetade med värmeteknik och konstruktionsfrågor för reaktorerna inklusive byggnaderna - allt utanför tanken. Cnut var chef för beräkningskontoret som sedermera blev reaktorkontoret och till slut ASEA Atoms reaktordivision. Han var även verksam som ordförande i Sveriges Kärntekniska Sällskap 1976-77.

Cnut och Erland beskriver sig som parhästar under alla år, både i arbetet och privat.